

BERG EN BOSCH
COLLEGE

VSO Berg en Bosch College

Schoolondersteuningsprofiel

Bijgesteld januari 2021

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Algemene gegevens	3
2.1. Contactgegevens	3
2.3 Doelgroep/ leerlingpopulatie	3
3. Basisondersteuning	4
3.1 Basisleerklimaat	4
3.2 Ondersteuningsstructuur	5
3.3 Handelingsgericht Werken (HGW)	6
3.4 Time-out	6
3.5 Extra ondersteuning	7
4. Ontwikkelingen	8
3.1. Huidige ontwikkelingen	8
4.2 Toekomstige ambities	9

1. Inleiding

Dit is het schoolondersteuningsprofiel van de Berg en Bosch Colleges. Het schoolondersteuningsprofiel is, in het kader van passend onderwijs, een belangrijk instrument waarin de colleges de taken, verantwoordelijkheden en werkwijze vastlegt. Het schoolondersteuningsprofiel beschrijft de wijze waarop de colleges de basisondersteuning vormgeeft en welke extra ondersteuning de colleges bieden of wil gaan bieden. Alle schoolondersteuningsprofielen van de scholen, in de samenwerkingsverbanden waarin wij participeren, samen vormen een dekkend aanbod van ondersteuning aan alle leerlingen.

De Berg en Bosch Colleges (BBC) zijn scholen voor speciaal voortgezet onderwijs. Wij bieden onderwijs voor leerlingen die behoefte hebben aan een vorm van specialistische ondersteuning die hen in het regulier onderwijs niet geboden kan worden.

We kiezen in dit document bewust voor het woord ondersteuning en niet voor het woord zorg. Het BBC (en de Berg en Bosch scholen voor speciaal onderwijs) zijn onderwijsinstellingen. Ons specialisme is het geven van onderwijs aan leerlingen die daarbij een bijzondere ondersteuningsvraag hebben. Wij zijn nadrukkelijk geen zorginstelling. Alle ondersteuning die wij bieden is gericht op het vergroten van de leerbaarheid van onze leerlingen.

In dit document kunt u lezen welke leerlingen wij tot onze doelgroep rekenen en welke ondersteuning wij hen kunnen bieden.

Freerik Meeuwes

Rob Damwijk

Bestuurders Gewoon Speciaal Onderwijs

2. Algemene gegevens

2.1 Contactgegevens

VSO Locatie Bilthoven
Professor Bronkhorstlaan 22
3723 MB Bilthoven
030-2287620
info@bbonderwijs.nl
www.bbonderwijs.nl

VSO Locatie Houten
Handboog 4
3994 AD Houten
030-2287620
info@bbonderwijs.nl
www.bbonderwijs.nl

2.2 Missie

Visie/missie

Het Berg en Bosch Onderwijs bestaat uit een Speciaal Onderwijs en een Voortgezet Speciaal Onderwijs, gericht op leerlingen met een internaliserende problematiek (zie verder 'Doelgroep').

Onze missie is 'veilig en verantwoordelijk samen leren leren';

Onze visie is is leerlingen te leren hoe zij na hun schooltijd zelfstandig kunnen functioneren in de samenleving. Dit is wat ons drijft, waarin we geloven en wat we willen waarmaken.

Onze Kernwaarden zijn; zorg voor jezelf, elkaar en de omgeving.

Ons alledaags handelen kenmerkt zich daarom door:

- Wij bevorderen de zelfstandigheid van leerlingen door hen te helpen zich van persoonsafhankelijk functioneren - via structuurafhankelijk functioneren - naar zelfstandig functioneren te ontwikkelen.
- Wij hebben voortdurend aandacht voor de kwaliteit van leren.
- Wij zoeken samen met de leerling naar hoe hij/zij zichzelf kan overstijgen.
- Wij ondersteunen de professionele autonomie van medewerkers.
- Wij werken samen met leerlingen, ouders en externen.

Soort onderwijs

De locatie Bilthoven van het Berg en Bosch College verzorgt onderwijs op de niveaus vmbo-basisberoepsgerichte leerweg tot en met vwo in het eerste en tweede leerjaar. In het derde, vierde en vijfde leerjaar wordt onderwijs geboden op het niveau vmbo theoretische leerweg en havo en derde leerjaar vwo.

De locatie Houten van het Berg en Bosch College verzorgt onderwijs op de niveaus vmbo basisberoepsgerichte leerweg tot en met havo in het eerste en tweede leerjaar. In het derde en vierde leerjaar wordt onderwijs geboden op het niveau vmbo basisberoepsgerichte en vmbo kaderberoepsgerichte leerweg, in de sectoren Economie & Ondernemen (EO), Zorg & Welzijn (ZW) en Produceren, Installeren en Energie (PIE).

2.3 Doelgroep/ leerlingpopulatie

Doelgroep

Het Berg en Bosch College richt zich op leerlingen met internaliserende problematiek. Bij het inrichten van het onderwijs richt het college zich met name op leerlingen met een vorm van autisme, die overwegend op een gemiddeld intelligentieniveau functioneren. Het basisleerklimaat is echter ook geschikt voor leerlingen met eenzelfde onderwijsbehoefte, voortkomend uit een andere internaliserende

problematiek. Het uitgangspunt voor toelating op het Berg en Bosch College is de mogelijkheid om voor een leerling een verantwoord en uitvoerbaar ontwikkelingsperspectiefplan op te stellen en daarmee te kunnen voorzien in de onderwijsbehoeften van de leerling.

Als toelatingscriteria hanteert het college:

- het college kan een passend onderwijsaanbod bieden
- de leerling kan in een groep van tien á elf leerlingen functioneren met één docent voor de klas.
- de leerling functioneert op tenminste gemiddeld intelligentieniveau (TIQ > 80)
- de leerling beheerst de doelen van de basisschool van minimaal halverwege groep 6, bij instroom vanuit het basisonderwijs.

Leerlingen met een oppositionele gedragsstoornis, leerlingen met externaliserend gedrag of leerlingen die overwegend zijn aangewezen op één-op-één begeleiding zijn niet toelaatbaar tot het Berg en Bosch College, omdat wij de benodigde ondersteuning niet kunnen bieden.

Leerlingpopulatie

Op de locatie Bilthoven bevonden zich bij start van het schooljaar 2020-2022, 235 leerlingen van 11 tot en met 18 jaar. 83% is mannelijk. Op de locatie Houten bevonden zich 220 leerlingen van 11 tot en met 17 jaar. 85% is mannelijk.

Het overgrote deel van de leerlingen is gediagnosticeerd met een stoornis in het autisme spectrum (respectievelijk 76% en 85% in Houten en Bilthoven). Daarnaast is er op beide locaties bij 37-52% van de leerlingen sprake van comorbiditeit in de diagnose. Hieronder vallen diagnoses zoals ADHD, DCD, angststoornis, ticstoornis en verschillende vormen van leerstoornissen.

Het merendeel van de populatie stroomt uit naar regulier vervolgonderwijs (mbo, hbo).

Basisondersteuning

3.1 Basisleerklimaat

Het uitgangspunt bij het pedagogisch klimaat op school is het principe dat iedereen zich 'thuis op school' voelt. Vanuit dat perspectief verzorgt de vso-afdeling van het college een gericht aanbod van twee pijlers: onderwijs en de leergebiedoverstijgende kerndoelen. De onderwijsondersteuning is georganiseerd in klassen met gemiddeld tien tot twaalf leerlingen. De keuze is afhankelijk van de vraag en aanbod alsmede de praktische ruimte voor een groep. Het college hanteert daarnaast per locatie een maximaal aantal klassen (verschillend per locatie), om de randvoorwaarden van een veilige, overzichtelijke en gestructureerde school te kunnen realiseren.

Binnen de klassen zijn de docenten verantwoordelijk voor het aanbod en de organisatie van het gegeven onderwijs waarbij DIM en GMD5 de verplichte didactische en pedagogische vorm is. Alle vormen van extra ondersteuning (bijvoorbeeld binnen de 3 arrangementen binnen de lesstructuur, maar ook externe ondersteuning) in het college richten zich primair op de mogelijkheden om het onderwijs en de ontwikkeling van de leerlingen in de klas zo specifiek en optimaal mogelijk te maken.

Bij de doelgroep bestaat er een spanningsveld tussen de blijvende noodzakelijke aanpassing van de leeromgeving door het college en de noodzaak van het aanleren van strategieën door de leerling.

Rekening zal moeten worden gehouden met de beperkingen van de leerling, welke voortkomen uit de vorm van autisme of andere internaliserende problematiek. We streven ernaar dat de leerling zich ontwikkelt van een persoonsafhankelijk naar een structuurafhankelijk tot uiteindelijk naar een (zo) zelfstandig (mogelijk) individu. Er wordt uitgegaan van het zogenaamd basisleerklimaat. Van groot belang is het idee dat alle leerlingen van het Berg en Bosch College zich ontwikkelen binnen de context van de klas en profiteren van het basisleerklimaat. Uitgangspunt voor het basisleerklimaat is een voorspelbare, duidelijke en gestructureerde leer- en werkomgeving. Dit wordt concreet vertaald in afspraken op klas- en schoolniveau, waarbij de Geef me de 5-aanpak van Colette de Bruin wordt gebruikt (De Bruin, 2009).

Het streven van het college is dat elke leerling na het Berg en Bosch College aansluiting heeft op een passende plek in de maatschappij. Concreet betekent dit dat de mate van aanpassingen in het basisleerklimaat naar de bovenbouw toe afgebouwd wordt. Wanneer wordt afgeweken van het basisleerklimaat, of een leerling heeft meer aanpassingen nodig, dan wordt dit verantwoord in het OPP van de leerling.

Het basisleerklimaat is gebaseerd op de volgende vier pijlers:

1. Voorspelbaarheid in ruimte

De leerling heeft behoefte aan een voorspelbare en duidelijke schoolomgeving. Dit zorgt voor zo min mogelijk afleidende prikkels en brengt orde en overzicht in de chaos die leerlingen ervaren. Dit betekent onder meer dat het college nastreeft een zo overzichtelijk mogelijke omgeving te creëren met een neutrale uitstraling, zowel op school- als op klasniveau.

2. Voorspelbaarheid in tijd

De leerling heeft behoefte aan tijd om te schakelen tussen veranderingen en heeft behoefte aan zo min mogelijk schakelmomenten. Door tijd voor leerlingen met een vorm van autisme visueel en concreet te maken krijgen zij hier meer vat op.

3. Voorspelbaarheid in activiteit

De leerling heeft behoefte aan duidelijkheid over wat hij moet doen in de les. De leerling heeft behoefte aan haalbare doelen en didactiek aangepast op zijn informatieverwerkingsproblematiek. De leerling heeft behoefte aan een eenduidige manier van lesgeven.

4. Voorspelbaarheid in interactie

De leerling heeft behoefte aan voorspelbaarheid in interactie door middel van het vereenvoudigen, concretiseren en reduceren van taal en sociale prikkels.

Het college hanteert daarnaast diverse gedragsprotocollen die de sociale veiligheid in school waarborgen. In de onderbouw beoogt het college vooral te werken met groepsdocenten en vaste mentor lokalen, zodat er zo min mogelijk wisselingen zijn. Echter, het college wil ook de didactische kwaliteit waarborgen, waardoor er ook gewerkt wordt met bevoegde vakdocenten en niet enkel met groepsdocenten.

Wanneer nadrukkelijk blijkt dat het basisleerklimaat voor een leerling gedurende een periode onvoldoende gelegenheid tot leren biedt, zal in een overleg worden beoordeeld, welke interventies (tijdelijk) nodig zijn om de leerling weer goed in ontwikkeling te krijgen. De ouders van de leerling worden vanzelfsprekend bij dit proces betrokken. Wanneer juist blijkt dat een leerling meer behoefte heeft aan (sociale) uitdaging en er niet meer toe komt zichzelf te overstijgen in het geboden basisleerklimaat, zal in overleg bekeken worden hoe de leerling, ondersteund door het Berg en Bosch College, tijdens de schoolloopbaan de overstap naar regulier voortgezet onderwijs kan maken.

3.2 Ondersteuningsstructuur

Om een zo goed mogelijk leerklimaat te realiseren, werken de mentoren en docenten nauw samen met de andere disciplines binnen de schoolorganisatie. Verbonden aan de vso-afdeling zijn onder meer schoolleiders, orthopedagogen, onderwijscoördinatoren en begeleiders van de time-out. Samen kijken zij kritisch naar de gemeenschappelijke uitgangspunten en de centrale vraag: 'Bieden wij de leerlingen op school wat zij nodig hebben?'.

Daarnaast beschikt het college over een Commissie van Begeleiding. De Commissie van Begeleiding (CvB) bestaat uit de voorzitter van de CvB en orthopedagogen van beide locaties. De CvB heeft de taak om de kwaliteit van het onderwijs en ondersteuning te waarborgen. Per locatie vindt er ook een aparte CvB medisch plaats waaraan de jeugdarts deelneemt. Indien nodig en gewenst laat de commissie zich adviseren door deskundigen. De orthopedagogen kijken naar de cognitieve, sociaal-emotionele en persoonlijkheidsontwikkeling van een leerling en werken met de mentoren en docenten in de

begeleiding van de leerlingen. Vanuit deze begeleiding wordt in samenspraak met de mentor voor alle leerlingen een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Bij het ontwikkelen van het OPP is gekozen om deze vorm te geven vanuit leerlingperspectief. Dit betekent dat het college op basis van de factoren van de leerling, in het onderwijs en in de opvoeding die de ontwikkeling en het leren belemmeren of juist bevorderen, de verwachte uitstroombestemming aangeeft. De talenten en interesses van de leerling spelen een rol bij het opstellen van een OPP. Het OPP is leidend in de begeleiding van de leerling. In een cyclisch proces worden gedurende de gehele schoolperiode halfjaarlijks de leer- en ontwikkeldoelen geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt het OPP bijgesteld en vastgelegd in een nieuw OPP dat ter kennisname en ondertekening aan de ouders wordt voorgelegd. De mentor bespreekt periodiek de vorderingen met de leerling in de mentorgesprekken. Doel daarvan is de leerling eigenaar te laten zijn van zijn ontwikkelingsproces en verantwoordelijkheid te laten nemen in het behalen van didactische leerdoelen en de te behalen doelen ten aanzien van de leergebiedoverstijgende kerndoelen.

Stappen tot besluitvorming:

Besluiten worden genomen nadat de volgende stappen zijn doorlopen

1. alles overwegende,
2. wat is het meest passend voor de leerling,
3. is het haalbaar voor de leerling?
4. Is het voor de school realiseerbaar en organiseerbaar?

Accordering, registratie en vastlegging

Alle afspraken over begeleiding en/of aanpassingen in het lesprogramma worden schriftelijk vastgelegd, de afspraken moeten geaccordeerd worden door de CvB en het examensecretariaat. Daarna voor akkoord getekend worden door ouders, leerling en school. In SomToday worden de afspraken toegevoegd aan het dossier van de leerling.

De CvB komt tweewekelijks samen om met elkaar casussen te bespreken en hier lijnen voor uit te zetten. In dit overleg worden bindende adviezen geformuleerd en afspraken gemaakt om aan de ouders/verzorgers en leerlingen voor te stellen. De CvB draagt zorg voor een pedagogisch, onderwijskundig en, indien nodig, medisch verantwoord aanbod voor alle leerlingen op school. Hiernaast adviseren de orthopedagogen het team met betrekking tot de begeleiding van de leerlingen aan de hand van klassenconsultaties en intervisie.

3.3 Handelingsgericht Werken (HGW)

Op het Berg en Bosch College wordt gewerkt volgens de principes van Handelingsgericht werken (HGW).

Met de HGW-cyclus voor de klas kijken mentoren en docenten niet alleen naar de verschillen in een klas, maar ook naar de overeenkomsten: zijn er leerlingen die profiteren van dezelfde aanpak te clusteren. Mentoren en docenten spelen een centrale rol in de HGW-cyclus voor de klas. Vroegtijdig signaleren, preventief ingrijpen en doelgerichte begeleiding zijn belangrijke pijlers. Het team volgt de HGW-cyclus minimaal drie keer per schooljaar (deels aansluitend bij de rapportperiodes). Docenten maken hierbij gebruik van een groepsoverzicht en klassenbesprekingen. Beide documenten zijn dynamisch en worden regelmatig bijgesteld. Het plan is opbrengstgericht, hierdoor zijn de onderwijsdoelen blijvend in beeld. Het college streeft naar differentiatie in lesstof en diverse vormen van leren. Dit komt terug in het groepsoverzicht, waarbij leerlingen per vak geclusterd worden in

verschillende arrangementen (intensief, basis of verdiept, afhankelijk van de didactische ondersteuningsbehoeften van de leerling).

3.4

Time-out

Op het Berg en Bosch college zitten leerlingen die veroorzaakt vanuit hun problematiek, op bepaalde momenten van de dag, niet in een groep kunnen functioneren of zelfstandig buiten de klas kunnen functioneren. Deze leerlingen hebben behoefte aan een veilige plek om onder begeleiding weer tot rust te komen. De begeleiding is erop gericht om vaardigheden aan te leren zodat de leerling in de periode van zijn schoolloopbaan zelfstandig in de klas kan blijven functioneren. Het doel van de time-out is opvang van de leerling, die door omstandigheden op dat moment niet in de klas kan functioneren. Deze opvang is in het belang van de leerling en / of in het belang van de klas. Tijdelijk uit de klas plaatsen is geen strafmaatregel, maar ten alle tijde bedoeld om de leerling de kans te geven om ongewenst gedrag te beëindigen, waardoor weer ruimte is voor gewenst gedrag.

Uit de klas plaatsen moet alleen gebruikt worden als mildere maatregelen niet werken, of om gevaarlijk en / of storend gedrag terug te dringen. Spaarzaam gebruik is hierbij van belang, in verband met de negatieve effecten die het verwijderen uit een situatie met zich meebrengt. Verblijf uit de klas moet minder aantrekkelijk zijn dan de klassensituatie, anders zal het niet of contraproductief werken.

3.5 Extra ondersteuning

De begeleiding die iedere leerling krijgt, wordt vormgegeven door het basisleerklimaat, handelingsgericht werken, de ondersteuningsstructuur en de mogelijkheid tot time-out, zoals beschreven in 3.1 t/m 3.4. Daarnaast kunnen er aanvullende preventieve of lichte curatieve interventies ingezet worden.

Individuele doelen van een leerling worden vormgegeven in het OPP. Dit kan gericht zijn op gedragsdoelen of op didactische doelen en wordt regelmatig geëvalueerd, waarbij geformuleerd wordt welke middelen het college inzet, om de leerling verder in zijn ontwikkeling te stimuleren. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Extra begeleiding van mentor of orthopedagoog (extra gesprekken, hulp bij plannen, extra structuur)
- Inzet van aanvullende stages (in bovenbouw, onder begeleiding van stagebegeleider)
- Aanpassing van het lesrooster (waar mogelijk)

Verder zijn in het college meerdere disciplines aanwezig, die de leerling kunnen helpen:

- Didactisch onderzoek, indien er sprake is achterstand bij didactische vorderingen en van lees- en spellingproblemen
- Intelligentieonderzoek, bij de leerling gericht op factoren mbt cognitieve vaardigheden.
- Jeugdarts, om fysieke klachten en verzuim te onderzoeken, adviseren en begeleiden
- Orthopedagogen kunnen contact en samenwerking tot stand brengen met hulpverlening
- Projectleider gemeentezaken kan ouders en leerling ondersteunen met het inschakelen van de gemeente (met het oog op betrokkenheid van wijkteam, leerplicht, uitstroom naar beschermde arbeid of dagbesteding)

Ten slotte beoogt het college een lerende organisatie te zijn en wil daarom een bijdrage leveren aan het opleiden van jonge onderwijsprofessionals. Het college heeft daartoe schoolopleiders, die stagiaires begeleiden. Stagiaires zijn daardoor ook structureel aanwezig op het college en leveren daarbij soms een bijdrage in het individueel begeleiden van leerlingen. De inzet hiervan verschilt per schooljaar.

Indien een leerling meer nodig heeft, dan de standaard ondersteuning en de extra ondersteuning die het college kan bieden, dan wordt gekeken of het samenwerkingsverband of de gemeente het college kan helpen bij de ondersteuning aan de leerling.

Wanneer de intensieve ondersteuning onvoldoende resultaat biedt en er handelingsverlegenheid ontstaat, zal de Commissie van Begeleiding in overleg met ouders, leerling, hulpverlening/begeleiding en eventuele andere externe partijen (dit kunnen bijvoorbeeld leerplicht of samenwerkingsverband zijn), bekijken welke mogelijkheden er zijn buiten het college. Leerlingen zijn in het verleden uitgestroomd naar klinische behandelplekken of andere scholen die beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van de leerling (in niveau of aanpak). Wanneer de leerling juist positief opvalt, wordt gestreefd naar terugstroom naar regulier voortgezet onderwijs en wordt met dezelfde partijen bekeken, hoe deze terugkeer vorm gegeven kan worden.

3.6 Intensieve klas

Met ingang van schooljaar 2018-2019 is er een pilot genaamde de 'intensieve klas' gestart bestaande uit maximaal acht leerlingen. De intensieve klas is een kortdurend traject van maximaal een jaar, bedoeld voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs (leerjaar 1 t/m 6, van vmbo basisberoepsgerichte leerweg t/m atheneum) in de leeftijdscategorie 11 tot 18 jaar met internaliserende problematiek en een zeer beperkte belastbaarheid. Binnen het reguliere onderwijs en ook binnen het speciaal onderwijs komen deze leerlingen niet of onvoldoende tot leren, waardoor zij thuis zijn komen te zitten. Er wordt intensief samengewerkt met de Opvoedpoli (specialistische ggz-instelling). Het grootste verschil met de andere Berg en Bosch leerlingen is dat er bij de leerlingen van de intensieve klas sprake is van thuiszittersproblematiek, waardoor zij thuis zijn komen te zitten en het basisleerklimaat van de Berg en Bosch niet voldoende bleek te zijn. Dit maakt de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen van de intensieve klas intensiever dan bij de rest van de populatie.

De intensieve klas wordt bekostigd door twee samenwerkingsverbanden; Zuid-Utrecht en Zuid-Oost Utrecht. Dit betekent dat leerlingen uit deze regio's in aanmerking kunnen komen voor de intensieve klas. Tijdens het i-klas traject wordt uitgezocht wat een passende uitstroombestemming kan zijn. Het doel is in eerste instantie uitstroom naar vervolgonderwijs, maar gedurende het traject kan ook blijken dat uitstroom dagbesteding of beschermde arbeid beter passend is. Het traject bestaat uit deeltijdonderwijs, individuele behandeling en systeemtherapie.

4. Ontwikkelingen

3.1. Huidige ontwikkelingen

Professionalisering organisatie

Het college heeft de afgelopen jaren een grote ontwikkeling doorgemaakt, waarbij in juni 2015 het basisarrangement in het toezichtkader van de onderwijsinspectie is toegekend. De inspectie heeft aangegeven de Colleges nu mee te nemen in het reguliere toezicht.

Om de behaalde resultaten te behouden en verder te ontwikkelen, werkt het BBC sinds 2015 met de methode ontwikkeld door de Stichting LeerKRACHT. De methodiek LeerKRACHT is een middel om te zorgen dat kernprincipes van het onderwijs, zoals het basisleerklimaat en krachtige instructies blijvend bekeken en verbeterd worden door alle leden van het team.

De professionalisering van de organisatie wordt verder versterkt door bijvoorbeeld het vastleggen van de kwaliteitszorg, functieomschrijvingen, inrichting centrale dienst, administratieve ondersteuning en strategische beleidsontwikkeling.

Ten slotte vindt de colleges de inbreng van leerlingen en ouders daarbij van belang, er is daarom sprake van een ouderklankbordgroep en een leerlingenraad. Het college voert regelmatig een tevredenheidsonderzoek uit onder ouders en leerlingen.

Onderwijsaanbod

Een belangrijke ontwikkeling die in het schooljaar 2017-2018 van start is gegaan, is de overgang naar het vernieuwde vmbo. Dit betekent dat alle bovenbouw sectoren herzien zijn en dat nieuwe vakken en modules zijn vormgegeven.

Ook in de onderbouw wordt blijvend kritisch gekeken naar het onderwijsaanbod per niveau. Dit betekent bijvoorbeeld dat er een pilot gestart is waarbij de kunstvakken geclusterd aangeboden worden. Ook wordt er gekeken of alle niveaus hetzelfde vakkenpakket nodig hebben, bijvoorbeeld het vak Duits in het vmbo.

LeerGebiedOverstijgende doelen (LGO)

De colleges zijn betrokken bij een werkgroep (VO-VSO) van het samenwerkingsverband Zuid-Utrecht, om de tussentijdse terugstroom van het VSO naar regulier voortgezet onderwijs te verhogen. Deze werkgroep is gestart als een pilot. Na het schooljaar 2018-2019 is besloten deze werkgroep voort te zetten. Het college draagt hieraan bij door kennis uit te wisselen met scholen in het netwerk, door nieuwe tools te ontwikkelen en individuele leerlingen te begeleiden bij terugkeer naar regulier onderwijs. Het doel is dat in ieder geval 10% van de leerlingen uitstroomt naar regulier onderwijs.

Daarnaast zet het college sterk in op het verbeteren van het onderwijs in leergebiedoverstijgende doelen. Hiertoe worden de vakken Stuva (studievaardigheden, nieuw vak), LOB (loopbaanoriëntatie, nieuw vak) en DEWA (doe eens wat anders, bestaand herzien vak) aangeboden. Daarnaast is gewerkt aan een goed meetinstrument om de vaardigheden van leerlingen in kaart te brengen en aan een portfolio, waarin leerlingen hun eigen ontwikkeling kunnen bijhouden. Dit meetinstrument (de LGO-lijst) is een aantal jaren in gebruik en wordt de komende jaren gevalideerd met behulp van normeringsonderzoek.

4.2 Toekomstige ambities

De colleges streven ernaar goede scholen te zijn, waarbij zij zich onderscheiden van andere scholen in het voortgezet speciaal onderwijs. Zij wil graag excelleren in het uitdagen van leerlingen op didactisch niveau en het zo goed mogelijk voorbereiden op de maatschappij. Vanuit deze ambitie zijn de leergebied overstijgende doelen een belangrijk speerpunt van de colleges. Hierbij wordt de colleges regelmatig geconfronteerd met het spanningsveld tussen enerzijds aansluiten bij de behoeften van de leerlingen en anderzijds de leerlingen zo goed mogelijk voorbereiden bij wat de maatschappij en het vervolgonderwijs van hen zal vragen. De ambitie van de colleges is een zo goed mogelijke balans te vinden: speciaal waar het moet, regulier waar het kan. Ouders kunnen en mogen verwachten dat wij als colleges eruit halen wat er in zit zowel op pedagogisch als op didactisch als op sociaal terrein.